

Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Μαθημάτων Επικοινωνίας

Σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι
να προσδιορίσει τα βασικά καθήκοντα
της αξιολόγησης

Η αξιολόγηση είναι μία σημαντική πρόκληση ! Πρόκειται ακριβώς για επιβεβαίωση της διαδικασίας και της επίδρασης της εκπαίδευσης. Αυτό σημαίνει ότι :

- η αποτελεσματικότητα
- η σχετική αξία / η λογική συνέχεια και
- η αποδοτικότητα της εκπαίδευσης θα διερευνηθούν με προσοχή.

Η αξιολόγηση περιλαμβάνει ερωτήματα. Κι εδώ θα μας καθοδηγήσουν πάλι οι πέντε βασικές ερωτήσεις που μας συνόδευσαν μέχρι τώρα σ' αυτό τον οδηγό εκπαίδευσης.

- Γιατί να κάνουμε αξιολόγηση;
- Ποιός την κάνει;
- Για ποιόν;
- Τί θα έπρεπε να αξιολογείται;
- Πώς;
- Πότε;

Τα επόμενα φύλλα όχι μόνο σας βοηθούν να μάθετε και να κατανοήσετε το περιεχόμενο, αλλά σας διευκολύνουν να προσεγγίσετε τις βασικές ερωτήσεις που σχετίζονται με την αξιολόγηση και να δείτε τις λειτουργικές διαστάσεις τους (να δημιουργήσετε αξιόπιστα κριτήρια παρατήρησης, να σχεδιάσετε σχετικά συστήματα συλλογής πληροφοριών)

Η Αξιολόγηση της Επικοινωνίας

Υπόδειξη

Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ δεν αξιολογείται απαραίτητα από τα ίδια πρόσωπα που αξιολογούν την εκπαίδευση. Παρόλο που ο επικεφαλής του σχεδίου της επικοινωνίας (communication project) μπορεί να κάνει δημιουργικά σχόλια σε σχέση με τα αποτελέσματα του εκπαιδευτικού προγράμματος, είναι δύσκολο για τον εκπαιδευτή να αξιολογήσει την επικοινωνία. Για να μη κυκλοφορούν διαφορετικές γνώμες και αποτελέσματα της διαδικασίας, σας συμβουλεύουμε να υπάρχει συντονισμός της αξιολόγησης από ένα άτομο ή από μία ομάδα που θα έχει την ευθύνη για τη συγκέντρωση των διαφόρων αποτελεσμάτων.

Ποιά είναι η επίδραση του εκπαιδευτικού μαθήματος στην επικοινωνιακή δράση του σωματείου ;

Με την ίδια έννοια που οι σκοποί της εκπαίδευσης σε θέματα επικοινωνίας προκύπτουν από τις ανάγκες του σχεδίου της επικοινωνίας, τα αποτελέσματα δράσης σε θέματα επικοινωνίας πρέπει να ενσωματώνονται στη συνοπτική αξιολόγηση της εκπαίδευσης.

Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να συλλέγουμε συγκεκριμένες πληροφορίες για να διαπιστώνουμε αν η εκπαιδευτική διαδικασία ήταν αποτελεσματική και σημαντική. Σε ποιό βαθμό χρησιμοποιούνται με αποτελεσματικό τρόπο οι γνώσεις από το εκπαιδευτικό μάθημα; Είναι το εκπαιδευτικό πρόγραμμα κατάλληλο για την περίπτωση;

Με δεδομένη την προβληματική κατάσταση που διαπιστώσαμε στο πρώτο στάδιο του έργου (σχεδιασμός

του εκπαιδευτικού μαθήματος) , η επιλογή του εκπαιδευτικού μαθήματος σε θέματα επικοινωνίας, το πρόγραμμα που εκπονήθηκε, το περιεχόμενό του και ιδιαίτερα τα αποτελέσματα στην εφαρμογή του αποδείχθηκαν σημαντικά, αποτελεσματικά και αποδοτικά;

Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Μαθήματος

Υπόδειξη

ΜΕΡΙΚΑ από αυτά που θα έπρεπε να επιδιώκει η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προγράμματος είναι

να επιτρέπει στον εκπαιδευτή να παίρνει εκπαιδευτικές αποφάσεις

να επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους να κάνουν ένα απολογισμό των όσων έμαθαν, να γνωρίζουν πόση προσπάθεια χρειάζεται για τη μάθηση

να απαντά στο ερώτημα αν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα ήταν κατάλληλο για την επίλυση του αρχικού προβλήματος

Πέτυχε τους σκοπούς του το εκπαιδευτικό μάθημα ;

Ενα εκπαιδευτικό πρόγραμμα μπορεί να αξιολογείται από τον καθένα χωριστά, σε ατομικό επίπεδο. Για τους εκπαιδευόμενους θα είναι η στιγμή του απολογισμού όσων έχουν μάθει, του τρόπου με τον οποίο τα έχουν μάθει κ.ο.κ. Για τον εκπαιδευτή, η αξιολόγηση είναι μία ευκαιρία να διαπιστώνει αν πραγματοποιήθηκαν οι στόχοι του, να εξετάζει τη μέθοδο που ακολούθησε, το περιεχόμενο της διδασκαλίας που παρουσίασε, κλπ.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα μπορεί επίσης να αξιολογείται σε μία ευρύτερη κλίμακα. Σ' αυτή την περίπτωση, είναι ένα εργαλείο για να ελέγχουμε την

ποιότητα του σχεδίου επικοινωνίας. Λειτουργεί επικυρώνοντας την εκπαιδευτική διαδικασία ως μέσο επίλυσης του προβλήματος που διαπιστώσαμε κατά τη φάση σχεδιασμού του προγράμματος.

Οι αξιολογήσεις εκπαιδευτικών προγραμμάτων, είτε σε ατομικό επίπεδο, είτε σε ευρύτερο επίπεδο, γίνονται πάνω στη βάση προκαθορισμένων στόχων. _Ετσι, σ' αυτή τη φάση, κάθε 'αξιολογητής' θα έχει την ευκαιρία να ανατρέχει στους αρχικούς του στόχους και να υπολογίζει πόση απόσταση έχει διανύσει μέχρι την επίτευξή τους.

Η Συνέχεια-Παρακολούθηση της Εκπαίδευσης

Υπόδειξη

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ-ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ της εκπαίδευσης (follow up) είναι ένα στάδιο στη διάρκεια του οποίου τα αποτελέσματα της εκπαίδευσης μπορούν να χρησιμοποιούνται με συγκεκριμένο τρόπο και να αξιοποιούνται πλήρως. _Ενα δεύτερο, αλλά σημαντικό πράγμα που συμβαίνει κατά τη συνέχεια-παρακολούθηση της εκπαίδευσης είναι ότι διαπιστώνουμε όλες τις μη-αναμενόμενες επιδράσεις της εκπαίδευσης (εσωτερικές και εξωτερικές αλλαγές που σχετίζονται με την επικοινωνία)

Μερικά από τα ερωτήματα που προκύπτουν κατά τη συνέχεια-παρακολούθηση της εκπαίδευσης είναι :

Πώς μπορεί το περιεχόμενο της εκπαίδευσης να χρησιμοποιείται ως γνώση, ως τεχνοχωνωσία και ως κώδικας συμπεριφοράς;

Ποιός είναι υπεύθυνος για τη συνέχεια-παρακολούθηση της εκπαίδευσης;

_Εχει οδηγήσει η εκπαίδευση σε αλλαγές;

_Ηταν όλες οι αλλαγές αναμενόμενες; Υπάρχουν εμπόδια στις αλλαγές ή στη χρήση των νέων δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν; _Αν ναι, ποιά;

η Και μετά την αξιολόγηση, ποιά πρακτική εφαρμογή απαιτείται;

Η περίοδος που μεσολαβεί ανάμεσα στη στιγμή της εκπαίδευσης και στο χρόνο που απαιτείται για την εφαρμογή όσων γνώσεων αποκτήσαμε με την εκπαίδευση, χαρακτηρίζεται από μία εντελώς φυσιολογική απώλεια.

Η φάση που ονομάζουμε συνέχεια-παρακολούθηση της εκπαίδευσης σχεδιάζεται ακριβώς για να καλύψει αυτή την απώλεια. Μπορεί να πάρει διάφορες μορφές, όπως :

ατομικές ή ομαδικές συζητήσεις, πριν τεθούν σε εφαρμογή οι γνώσεις που αποκτήθηκαν από την εκπαίδευση

ατομικές ή ομαδικές συζητήσεις, μετά την εφαρμογή αυτών των γνώσεων

παρατήρηση ή επίβλεψη της εφαρμογής των γνώσεων

υποστήριξη κατά την εφαρμογή αυτών των γνώσεων

Η συνέχεια-παρακολούθηση της εκπαίδευσης μπορεί να ανατεθεί σε μία ομάδα όπου θα συμμετέχει ο εκπαιδευτής- όχι ως ειδικευμένο στέλεχος σε θέματα επικοινωνίας- και στο τμήμα επικοινωνίας του σωματείου (αν υπάρχει), ή μπορεί να ανατεθεί σε εμπειρογνώμονες εκτός σωματείου.

Οι Στόχοι της Αξιολόγησης

Υπόδειξη

Οι σκοποί της αξιολόγησης εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις προθέσεις του προσώπου που τους εκφράζει. Θεωρητικά, αυτοί οι σκοποί εκφράζονται σιωπηρά ή ρητά στα επίπεδα της ιεραρχίας του σωματείου.

Γιατί να αξιολογούμε ένα εκπαιδευτικό μάθημα σε θέματα επικοινωνίας;

Πώς συνδέεται αυτή η αξιολόγηση με το συνολικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα ;

Η αξιολόγηση έχει τρεις βασικούς στόχους :

1. Είναι εργαλείο διαλόγου ανάμεσα στους διάφορους παράγοντες της εκπαίδευσης και επιτρέπει καλύτερο έλεγχο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, για να τη βελτιώσει αν χρειάζεται.
2. Μετρά την επίδραση της εκπαίδευσης. Επιτρέπει να μετρήσουμε αν πέτυχαν οι εκπαιδευτικοί στόχοι (αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης). Παρέχει ένα μέτρο αποδοτικότητας της διαδικασίας (απόδοση επένδυσης) σε σχέση με την αρχική κατάσταση.
3. Επιτρέπει να αναπτύξουμε ένα πρόγραμμα συνέχειας-παρακολούθησης (follow-up) της εκπαίδευσης.

Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ποιός είναι ο σκοπός της αξιολόγησης. Είναι λοιπόν θέμα ζωτικής σημασίας να θέτουμε ειδικούς στόχους για κάθε μάθημα, εκτός από τους γενικούς στόχους του εκπαιδευτικού προγράμματος. Μ' αυτό τον τρόπο θα μπορούμε

να κατευθύνουμε και να οργανώνουμε τις διαδικασίες της αξιολόγησης

να ελέγχουμε και να ερμηνεύουμε τα αποτελέσματα

να αποφεύγουμε τη μετατροπή της αξιολόγησης σε μία ατέρμονη συζήτηση

να διατηρούμε τη συνοχή του εκπαιδευτικού προγράμματος

Οι Παράμετροι της Αξιολόγησης

Υπόδειξη

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗ κάνουμε περίπλοκη τη διαδικασία της αξιολόγησης, σας συνιστούμε να περιορίσετε τον αριθμό των παραμέτρων σε 4 ή 5 για κάθε επίπεδο στόχου.

Μπορούμε να παραθέσουμε ορισμένα τυχαία παραδείγματα παραμέτρων για την αξιολόγηση ενός εκπαιδευτικού προγράμματος σε θέματα επικοινωνίας:

η ικανοποίηση του εκπαιδευόμενου / η χρησιμότητα της εκπαίδευσης /

η ποιότητα των εγκαταστάσεων, των γευμάτων, της ατμόσφαιρας /

η απόδοση του εκπαιδευτή / το επίπεδο συμμετοχής των εκπαιδευομένων / η πρόοδος που επιτεύχθηκε / το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού προγράμματος / η οργάνωση των θεμάτων διδασκαλίας / η επιλογή των μεθόδων, των εκπαιδευτικών εργαλείων, κλπ.

Για κάθε παράμετρο, μπορείτε να υποδείξετε τον (τους) εκπαιδευόμενο (ους) που τον (τους) αφορά;

Πότε είναι ικανοποιητική και πετυχημένη η εκπαίδευση;

Πώς πρέπει να μετράμε την εκπαίδευση και ποιά κριτήρια πρέπει να χρησιμοποιούμε για να τη μετράμε;

Επιστρέφοντας στο σημείο της αφετηρίας μας και χρησιμοποιώντας τους στόχους που διατυπώσαμε στην αρχή του έργου, η αξιολόγηση θα καθορίσει σε ποιό βαθμό ανταποκρίνεται η εκπαιδευτική δραστηριότητα που αναλάβαμε σε ό,τι είχαμε σχεδιάσει.

Οι παράμετροι, δηλαδή τα σταθερά μέτρα σύγκρισης στην αξιολόγηση, επιλέγονται ως λειτουργία της αρχικής κατάστασης, και ειδικότερα των στοιχείων που προσδιορίσαμε ότι παράγουν την εκπαιδευτική δραστηριότητα (στόχοι της επικοινωνίας, της εκπαίδευσης, της εξωτερικής αξιολόγησης).

Κατά κανόνα, κάθε στόχος ορίζει μια σειρά παραμέτρων που μπορούν ήδη να χρησιμοποιούνται ως σταθερά μέτρα σύγκρισης στη φάση σχεδιασμού του προγράμματος. _Ετσι, οι παράμετροι του εκπαιδευτικού στόχου μπορούν να μετρούν την επίδραση της εκπαίδευσης με κριτήριο τις νέες ικανότητες που απέκτησαν οι εκπαιδευόμενοι.

Για να πάρουν υλική υπόσταση, αυτές οι παράμετροι πρέπει να μπορούν να ερμηνεύονται ως παρατηρήσιμες ενδείξεις.

Μερικές παράμετροι προσφέρονται για ποσοτική μέτρηση. Σ' αυτή την περίπτωση, η αξιοποίηση των στοιχείων που συλλέγουμε είναι από τη φύση τους αντικειμενική, ακόμα και πρότυπη (ποσοτική αξιολόγηση).

Άλλες παράμετροι είναι από τη φύση τους άκρως υποκειμενικές. Είναι η περίπτωση που εξετάζουμε όλα τα φαινόμενα σχέσεων. Σ' αυτό το επίπεδο, γίνεται αξιολόγηση ποιοτικών στοιχείων (ποιοτική αξιολόγηση). Αν και υποκειμενική, αυτή η προσέγγιση είναι εξίσου αξιόπιστη εφόσον είναι ειλικρινής, σχετική με το θέμα και δημιουργική.

Οι Παράγοντες της Αξιολόγησης

Υπόδειξη

Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ και οι εκπαιδευόμενοι επηρεάζονται από την εξωτερική αξιολόγηση με πολλές έννοιες. Μπορείτε να ονομάσετε μερικά από τα συμφέροντα του κάθε παράγοντα της αξιολόγησης;

Για να έχουμε τη μεγαλύτερη δυνατή πληροφόρηση, είναι απολύτως αναγκαίο να βεβαιωθούμε ότι όλα τα βασικά πρόσωπα του έργου της επικοινωνίας συμμετέχουν σ' αυτό το στάδιο.

Ποιός αξιολογεί ;

Όλοι όσοι συμμετέχουν στη διαδικασία της εκπαίδευσης μπορούν να παίζουν ρόλο στην αξιολόγηση. Ωστόσο, δεν έχουν όλοι το ίδιο συμφέρον σ' αυτή τη φάση. Το ερώτημα ποιός αξιολογεί εξαρτάται από τρεις άλλες ερωτήσεις : 'Γιατί να κάνουμε αξιολόγηση;', 'Αξιολόγηση για ποιόν;', και 'Τί θα πρέπει να αξιολογούμε;'

Η ομάδα-στόχος που εκπαιδεύεται :

μιά διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης θα επιτρέπει σε όσους συμμετέχουν στο εκπαιδευτικό μάθημα να συνοψίζουν την πρόοδο που έκαναν και/ή τη δουλειά που πρέπει ακόμα να κάνουν για να πετύχουν τους στόχους της εκπαίδευσης

Ο εκπαιδευτής :

η αξιολόγηση θα του επιτρέπει

- να μαθαίνει αν οι στόχοι του (κυρίως οι παιδαγωγικοί) έχουν πετύχει
- να προσαρμόζει τη διδακτική διαδικασία κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης
- να βελτιώνει την τεχνική του

Αυτοί που παίρνουν τις αποφάσεις για την εκπαίδευση και όσοι σχεδιάζουν τα εκπαιδευτικά προγράμματα :

η αξιολόγηση θα μετρά την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα της εκπαίδευσης

Σημειώστε ότι

Ο διδακτικός στόχος θα αξιολογείται από τους εκπαιδευόμενους και από τον εκπαιδευτή.

Ο εκπαιδευτικός στόχος μπορεί να αξιολογείται από τους συμμετέχοντες στην εκπαίδευση, από τον εκπαιδευτή, από τους σχεδιαστές του προγράμματος και/ή από τους χρηματοδότες.

Ο επικοινωνιακός στόχος μπορεί να αξιολογείται από τον εκπαιδευτή, από τους σχεδιαστές του προγράμματος και ειδικότερα από τα πρόσωπα που είναι επικεφαλής του τομέα της επικοινωνίας και που διαμορφώνουν την πολιτική της επικοινωνίας.

Ο Χρόνος της Αξιολόγησης

Υπόδειξη

Οι εσωτερικές αξιολογήσεις θα πρέπει να εστιάζονται στην εκπαιδευτική διαδικασία (διδασκαλία, μάθηση, διευκόλυνση, κλπ.)

Οι εξωτερικές αξιολογήσεις θα πρέπει να συγκεντρώνουν την προσοχή τους στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της μάθησης.

η Πότε μπορεί να αξιολογείται ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα ;

να εκπαιδευτικό έργο μπορεί να αξιολογείται σε όλη τη διάρκεια της εξέλιξής του. Ο ακριβής χρόνος της αξιολόγησης θα εξαρτάται από ποιά πρόθεση έχουμε να χρησιμοποιήσουμε την αξιολόγηση.

Αν μιλήσουμε γενικά, Πριν από την έναρξη του έργου, μία αρχική αξιολόγηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να εκτιμήσουμε τη βασική ιδέα. Αξιολογικές εκτιμήσεις μπορούν να γίνονται σε οποιοδήποτε στάδιο κατά τη διάρκεια της εξέλιξης του έργου, με σκοπό να προλαμβάνουν και να διαπιστώνουν πιθανά προβλήματα. Αξιολογήσεις γενικώς πραγματοποιούνται στο στάδιο της υλοποίησης και χρησιμοποιούνται για να γίνεται εκτίμηση της αποτελεσματικότητας και της επάρκειας του έργου καθώς και για να συγκρίνονται τα πραγματικά αποτελέσματα του έργου με τα προβλεπόμενα.

Μετά το στάδιο της υλοποίησης, οποιαδήποτε ανάλυση θα απομακρυνθεί χρονικά, σ' ένα βαθμό, από το περιεχόμενο του έργου, την εφαρμογή του και τ' αποτελέσματά του. Σκοπός αυτής της αξιολογικής εκτίμησης θα είναι να συλλάβουμε την ουσία του έργου, δηλαδή να σκεφθούμε πίσω από το ίδιο το έργο και τις ιδιαίτερες αξίες του.

Σε εκπαιδευτικά πλαίσια, υπάρχει η τάση να οργανώνουμε αξιολογήσεις ως μέρος της εκπαιδευτικής δραστηριότητας. Ανάλογα με το αν γίνεται κατά τη διάρκεια ή μετά την εκπαιδευτική δραστηριότητα, η αξιολόγηση μπορεί να έχει 2 διαφορετικές λειτουργίες.

Κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής δραστηριότητας :

οι εσωτερικές αξιολογήσεις χρησιμοποιούνται για να δίνονται πληροφορίες στο επίπεδο των παιδαγωγικών αποφάσεων και για να εξασφαλίζεται η εκπλήρωση των παιδαγωγικών σκοπών. Μπορούν να γίνονται σε καθημερινή βάση, ακολουθώντας ένα καθορισμένο χρονοδιάγραμμα ή αλλιώς όταν έχει ολοκληρωθεί η εκπαιδευτική δραστηριότητα.

Μετά την εκπαιδευτική δραστηριότητα :

οι εξωτερικές αξιολογήσεις μετρούν σε ποιο βαθμό τα αποτελέσματα της εκπαίδευσης αξιοποιούνται πραγματικά (έχουν περάσει τα αποτελέσματα της διδασκαλίας σε τρίτους ;). Μπορεί επίσης να αξιολογείται η συνάφεια της εκπαίδευσης σε σχέση με το αρχικό πρόβλημα και τις απαιτήσεις. _Ετσι η αξιολόγηση θα έχει ως σημείο αναφοράς τους εκπαιδευτικούς στόχους. Και οι εσωτερικές και οι εξωτερικές αξιολογήσεις έχουν θέσει στόχους.

Τα Εργαλεία της Αξιολόγησης

Υπόδειξη

ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ της αξιολόγησης πρέπει να χρησιμοποιούνται με τη μεγαλύτερη δυνατή σχολαστικότητα. Οι ιδανικές ιδιότητες των εργαλείων μέτρησης είναι :

συνάφεια : πρέπει να αντιστοιχούν στις παραμέτρους και στους δείκτες που χρησιμοποιούμε

αξιοπιστία :πρέπει να παράγουν σταθερά αποτελέσματα

‘αντικειμενικότητα’ : τα ίδια αποτελέσματα θα προκύπτουν από ένα άλλο αξιολογητή που θα χρησιμοποιεί το ίδιο εργαλείο στις ίδιες συνθήκες.

Πώς θα γίνεται η συλλογή των πληροφοριών;

Ποιές διαδικασίες θα πρέπει να χρησιμοποιούνται;

Πώς θα πρέπει να ερμηνεύονται τα αποτελέσματα;

Όταν έχουν καθορισθεί οι παράμετροι και έχουν εντοπισθεί οι δείκτες, τα εργαλεία της αξιολόγησης επιτρέπουν τη συλλογή των πληροφοριών.

Η συνάφεια της αξιολόγησης εξαρτάται από την ποιότητα των εργαλείων της αξιολόγησης και/ή της διαδικασίας που ακολουθούμε. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να επιλέγει και/ή να δημιουργεί τα εργαλεία που ταιριάζουν καλύτερα στο πλαίσιο μέσα στο οποίο κινείται. Ειδικότερα, θα πρέπει να παίρνει υπόψη του την ποιοτική και ποσοτική φύση των παραμέτρων της αξιολόγησης.

Τα συμβατικά εργαλεία περιλαμβάνουν :

το ερωτηματολόγιο της αξιολόγησης, που μας επιτρέπει να συλλέγουμε ‘αντικειμενικά’ στοιχεία από μεγάλο αριθμό προσώπων. Το ερωτηματολόγιο χρησιμοποιείται σχετικά εύκολα.

τις ατομικές ή ομαδικές συνεντεύξεις, που κυρίως μας βοηθούν να αξιολογούμε τα ποιοτικά χαρακτηριστικά -και ιδιαίτερα τις συναισθηματικές διαστάσεις- του θέματος.

την παρατήρηση, που μας επιτρέπει να διαπιστώνουμε αν έχουν συμβεί ορισμένα επιθυμητά φαινόμενα.

Από τη στιγμή που έχει στα χέρια του το πρωτογενές υλικό, ο αξιολογητής θα πρέπει να ερμηνεύει την πληροφορία με τέτοιο τρόπο ώστε να εξάγει κατανοητά και λογικά διδάγματα που θα τον βοηθούν να χρησιμοποιεί τις παραμέτρους της αξιολόγησης ως σημεία αναφοράς. Η στατιστική ανάλυση συνήθως παρέχει εργαλεία που είναι αξιόπιστα, ευανάγνωστα και άκρως αντιπροσωπευτικά.

Αυτό το εγχειρίδιο εκδόθηκε με οικονομική υποστήριξη από το πρόγραμμα LEONARDO της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στην έκδοση βοήθησαν οι εξής :

Συμμετέχοντες- εκπρόσωποι των εταιρών συνδικαλιστικών οργανώσεων

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΧΩΡΑ

Da Silva Teixeira Jose SITESE-UGT Πορτογαλία

Del Rosso Antonio FISAC-CGIL Ιταλία

Devolver Paul LBC-NVK Βέλγιο

Fagnoli Emilio UILTUCS Ιταλία

Marques Andres SITEGE-UGT Πορτογαλία

Gariboldi Guiliano FALCRI Ιταλία

Graham Mick GMB Ηνωμένο Βασίλειο

Gertung Niels-Henrik HK Δανία

Klarenberg Erma FNV Diestenbond Ολλανδία

Λάκκας Αριστοτέλης ΟΤΟΕ Ελλάδα

Lee Terry GMB Ηνωμένο Βασίλειο

Mainzer Alberto FEBA-CCOO Ισπανία

Mazziotta Manlio FILCAMS-CGIL Ιταλία

Miguel Loriz FEBA-CCOO Ισπανία

Pezzuolo Luigino FILCAMS-CGIL Ιταλία

Τσουκαλός Δημήτρης ΟΤΟΕ Ελλάδα

Verboom Marc SETCA-FGTB Βέλγιο

Ομάδα καθοδήγησης έργου

Nicola Konstantinou

Euro-FIET, Γραφείο Βρυξελλών

Antoine Cochet

Ευρωπαϊκό Συνδικαλιστικό Κολλέγιο

σε συνεργασία με την Isabelle Michel (IWERF / FGTB) και τους

Michel Gheude και David Joblin (Civic Network SA), Βρυξέλλες

Γραφικές Τέχνες

Marie-Noelle Jacmin, Βρυξέλλες

Μετάφραση

Linguanet, Βρυξέλλες

Εκτύπωση

de Biolley, Rixensart

Επιμέλεια σύνταξης

Bernadette Tesch-Segol, Διευθνή, Euro-FIET Γραφείο Βρυξελλών

Φεβρουάριος 1998

Μετάφραση στα Ελληνικά

Μάκης Βλασσόπουλος, Στέλεχος Δ/σης Ανάπτυξης Προσωπικού